

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *Jóth Derső*

Cím: *Mentsük meg a magyar diákságot*

Forrás: *A Nép*

Bsp.
(Hely)

1921. XI. 1
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy *378.27*

Hely

Idő

1921

Személy

Helyszám

378.27.1021

Mentsük meg a magyar diákságot

**Nyomorban tengődik a magyar diákság — Az egyetlen ing — Tanszer-
uzsora, lakásinség — Segítsünk a diáknymoron**

— A NÉP tudósítójától —

Maerterlinc gyönyörű könyve, a „Méhék élete”, megkapó eseteliséssel festi azt a rajongó odaadást és szeretetet, amely e kis bogárkákban él a jövő nemzedéke iránt. Szinte ösztönszerűleg érzik, hogy a faj életérdeke mindig előbbrevaló, mint az egyéni érdek s ez az érzet ad erőt a kaptár lakóinak, hogy az egész nyári munka eredményét, az illatos virágok nektárját, a biztos és megszokott otthont, kiépipített és megtöltött viasz sejtábráival oda adják a fiataloknak s az öregek nekiinduljanak a bizonytalan jövőnek, a hontalanságnak és a nélkülözésnek.

Ha a kis méhek ennyire át vannak itatva a jövő nemzedék iránti szeretettől, mennivel inkább érezniük kell nekünk, embereknek azt a kötelességet, amivel a jövőnek tartozunk s s mennivel kétszeresen kell ezt érezniük nekünk, magyaroknak, turáni fajtánk ideszakadt kevésszámú ágának, a világháborútól megázottaknak, kik az ellenséges gyűlölet tüzeiben égünk, mennivel inkább kell nekünk törődnünk a jövővel, a fiatalágunkkal, akik nekünk feltámadásunk és újjászületésünk egyetlen zálogai...

Ez a gondolat és igazság készlet benünket, hogy terepszemlélet tartunk ifjuságunk szociális helyzetén. Soha nem volt aktuálisabb, hogy tanuló ifjusá-

gunk életmódjával, helyzetével foglalkozunk, mint ma.

A mai végtelenül súlyos időkben a legfontosabb erkölcsi kötelessége a magyar kormányoknak, a magyar társadalomnak, hogy az ország jövőndő kultúravezetőit, tudományosan képzett gazdáit, mérnökeket stb. tanulmányaikban tőle legjobban telhetően segítse. Kötelessége, mert ha nem teszi, saját sirját ássa meg, elzárja magát attól, hogy valaha is kilábolhasson abból a rettentő válságból, amibe a két forradalom döntötte az országot.

Csak a külföld segít a diákokat!

Ha azonban nézzük, hogy mit tettek az illetékes magyar tényezők ilyen irányban, meg kell állapítanunk, hogy semmit, vagy legalább is alig valamit. Hangsúlyozzuk, hogy a magyar tényezők, mert ami mégis történt, az a külföld könyörületéből történt. Hogy a magyar diákságnak domináló nagy százaléka ma még abban a helyzetben van, hogy tovább tanulhat, azt az amerikai segítő akciónak, a semleges államoknak, különösképpen pedig az említett államok diákszövetségeinek köszönheti. Ezek támogatják a *Menzákat*, ahol ma 16 korona egy ebéd.

Ez azonban *tarthatatlan helyzet*, amit mi előttünk már a külföldön is kezdenek felismerni.

Nekünk kell segíteni diákjainkat és

nem szabad tartanunk tovább, hogy ekszisztenciájuk a külföld könyörületességétől függjön.

Tavaly, helyesebben a múlt tanévben gyönyörűen működtek a külföldi segítő missziók. Nemesak élelemmel, hanem cipővel, ruhával, fehérneművel segítettek a kiéhezett, lerongyolódott diákság nagy részét. De azért nagyon-nagyon sokan maradtak, akik nem kaptak. Hány diákról tudunk, akinek csak egy inge van. Este kimossa és reggel még nedvesen huzza újra fel és aki a jobb jövő reményében mégis tovább tanul.

Évről-évre emelik a tandíjakat

A magyar segítség jóformán csak ígéretekben merül ki. Nem hogy támogatnák ők is a diákságot, hanem valószínűen a magyar korona romlásával kapcsolatban — a kor szellemének megfelelően — *évről-évre emelik a tandíjakat és a vizsgadíjakat*. Hogy csak egy példát hozunk fel: 1918—19. tanévben a József Műegyetemen 75 korona volt egy félévi tandíj, 1920—21. tanévben 300 korona, 1921—22. tanév 300 korona félévi tandíj, továbbá 100 korona laboratóriumi díj. Tehát alig két év alatt több mint 500 százalékos emelés. Ugyanígy arányban emelték ugyanígy a szigorlati díjakat, az idén 100 százalékkal, úgy hogy egy régi rendszerű szigorlat ma 400 korona.

Szabadon garázdálkodik a tanszeruzsora

Az összes iparcikkek között, kivéve a textil és a bőrárut a tanszer: rajzpapír, papír ceruza stb. szakmában nőtt legnagyobbá az uzsora. Ma 80 korona egy békében 1.50 koronás rajzlap, 25 korona egy 24 filléres kohinór irón. Egyetemi tankönyv alig van. Ha mégis kapható, ára százakra rug. Többnyire jegyzetektől készülnek a

hangatok, melyeknél megint busásan keresnek a kiadók. *Se a tanszerbeszerzésnél, se a jegyzetgyóráknál nincsen semmiemű hivatalos ellenőrzés.* Mindent az ugynevezett «szabadkereskedelem»-re bíznak.

Kölcsön könyvért, óriási betétek

Ha p. o. egy technikus a *műegyetem könyvtárából* — magyar könyv híján — egy német vagy francia szakkönyvet kölcsönöz ki, az amugy is, békeárban is igen drága könyvekért napi árfolyam szerint kell betétet letennie, melyet persze, amikor a könyvet visszaadja, hiány nélkül kap vissza. Melyik keresztény hallgatónak vannak azonban deponálni való ezrei vagy legjobb esetben százai? Ennek a lehetetlen helyzetnek, amely a komolyabb tanulás elébe a valuták áthághatatlan drótsővényét feszíti ki, milyen végtelenül káros hatása van, az szükségtelen esetezni. Felelhetné erre tán valaki — hát ne vegye ki a hallgató, a könyvet a könyvtárból, olvassa ott! Aki ezt mondja, az nézze meg az egyetemek könyvtárait. Alig van egyetemi hallgató olvasójuk. Nekik nincs idejük, hogy délután tanuljanak. Ők éjjel tanulnak, délután kenyérért kell dolgozniok.

Nincsenek diáklakások

Az óriási lakáshiány is súlyosan érinti a diákokat. Nélkük nincs állandó keresetük és ha van is, akkor se keresnek annyit, hogy egy butorított szoba «luxusát» — akár hárman is együtt — meg tudnák fizetni. Vannak szerencsések, akik abba az egy pár pesti otthonban, collegiumban el tudtak helyezkedni, de ezek száma elenyésző az *ágyrajárók* nagy tömegéhez képest. A kultusz kormány most tervezi, hogy a külső Üllői-ut egyik barakk-kórházát adja át a diákságnak. Németországban minden egyetemi városban «*Diáklakáshivatalok*» vannak. Nálunk? Nálunk

ez a terv még csak fel sem merült.

Adjatok a magyar diáknak!

Csodálatos, hogy a magyar pénztársadalom, amely pedig a legtöbb esetben nem zárkózik el a gyűjtések elől, olyan mostoha gyermekként kezeli a magyar diákságot.

A Magyar Tudományos Akadémiának rövid idő alatt impozáns összeget gyűjtöttek. Ugyancsak a bankok száz ezreket adtak össze egy pár nap alatt, hogy a «Pannónia» evezősei külföldi relációban mutathassák meg erejüket és szerezzenek dicsőséget a magyar lobogónak. Angliából hozattak nekik csónakokat.

Csak a magyar diákkal nem törődnek. Pedig nemesebb célra, mint ez, nem lehet adni pénzt, mert aki a magyar diákot segíti, az nemcsak emberbarát és kultur missziót végez, hanem kötelességét rója le azok iránt, akik mint gyerekifjak mentek a halál frontjára és most érett fejjel kerültek újra az iskola padjai közé, az újabb és még nehezebb frontra — az élet frontjára. *Nincs elég propaganda. Kell, hogy legyen!* Nem szabad tönkremenni hagyni a magyar jövő pilléreit. Nem szabad tűnni, hogy a magyar ifjuságot a vágyon «*numerus clausus*» zárja ki az egyetemekről. «*Bis dat, qui cito dat*» — kétszer ad, ki gyorsan ad.

A magyar társadalom lelkiismerete mindig megmozdult, valahányszor igazi érdek hívta áldozatkészségre. Nem zárhatja hát be fülét, mikor a nemzet, a faj legdrágább, mondhatjuk egyetlen kincse: az ifjuság kopogtat aajtaján. Ez a megérzés sugalta a két diáknap rendezésének a gondolatát s mi hisszük, hogy *nincs magyar ember az országban, aki kivonni akarná magát az önkéntes adóztatásból.*